

Norrbergetin kartoitusraportti

metsien

Kansikuva. Tuoretta keskiravinteista lehtoa.

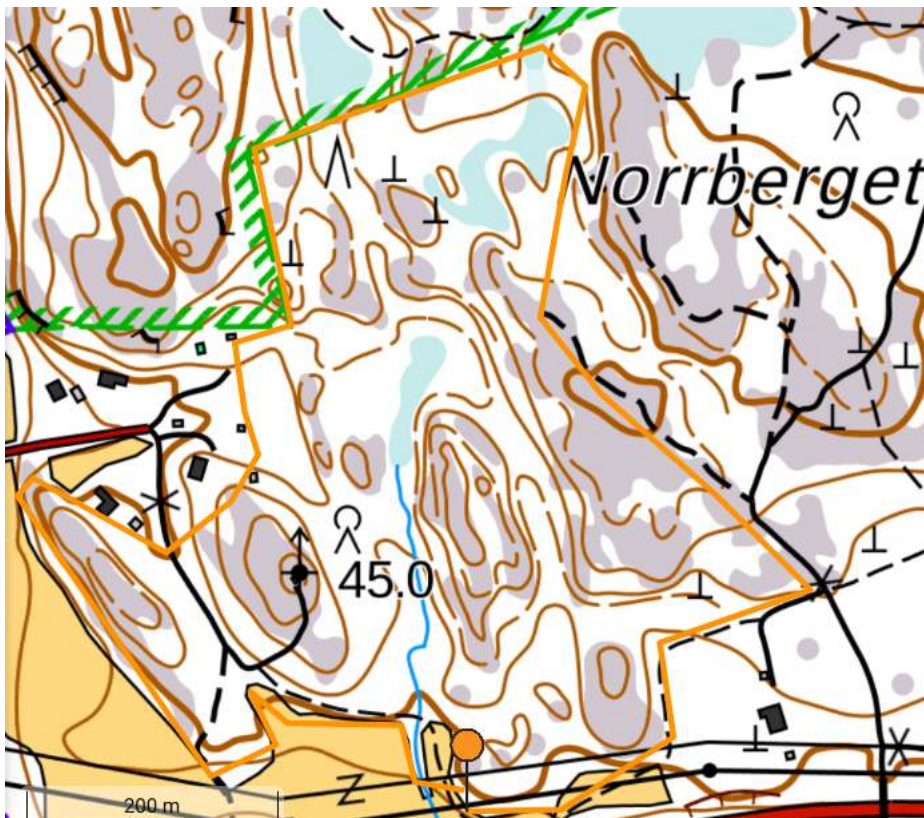
Kartoitus ja raportointi: Helmi Köykkä

10.6.2026

Johdanto

Metsäliikkeen vapaaehtoinen luontokartoittaja Helmi Köykkä selvitti Helsingin kaupungin kiinteistön luontoarvoja kesäkuussa 2026. Kyseinen metsäalue on hakkuu-uhan alla, minkä vuoksi alue kartoitettiin metsän rakennepiirteet (puulajit, ikä, runsaussuhteet, lahoppuuston runsaus) sekä huomionarvoiset luontotyytit, käävät, jäkälät ja kasvit huomioiden. Koko kiinteistö kartoitettiin. Kartoitus tehtiin Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen (Helsy) pyynnöstä.

Kartoitusalue on kooltaan noin 18 hehtaaria (kuva 1). Se sijaitsee Norrbergetin kallioalueella Helsingissä, Sipoonkorven kansallispuiston rajan tuntumassa.

Kuva 1. Kartoitusalue merkitty oranssilla viivalla.

Menetelmät

Kohde kartoitettiin 5.6.2026 ja työhön käytettiin kahdeksan maastotyötuntia. Puuston ikää arvioitiin Paikkatietoikkunan aineistojen avulla sekä kohteella silmämääräisesti. Myös lahoppuun määrää arvioitiin silmämääräisesti, minkä vuoksi nämä arviot ovat suuntaa antavia. Arvokkaan metsän rakenteen tunnistamisessa käytettiin METSO- ja LUTU-kriteereitä (Luontotyyppien Punaisen kirjan verkkopalvelu; rajauksena Etelä-Suomen luokitus). Lisäksi hyödynnettiin Suomen lajitietokeskuksen (laji.fi) julkisia

havaintoja. Metsävarakuvioita ei ollut käytettävissä. Maastokäynnin lajistohavainnot on kirjattu laji.fi-tietokantaan.

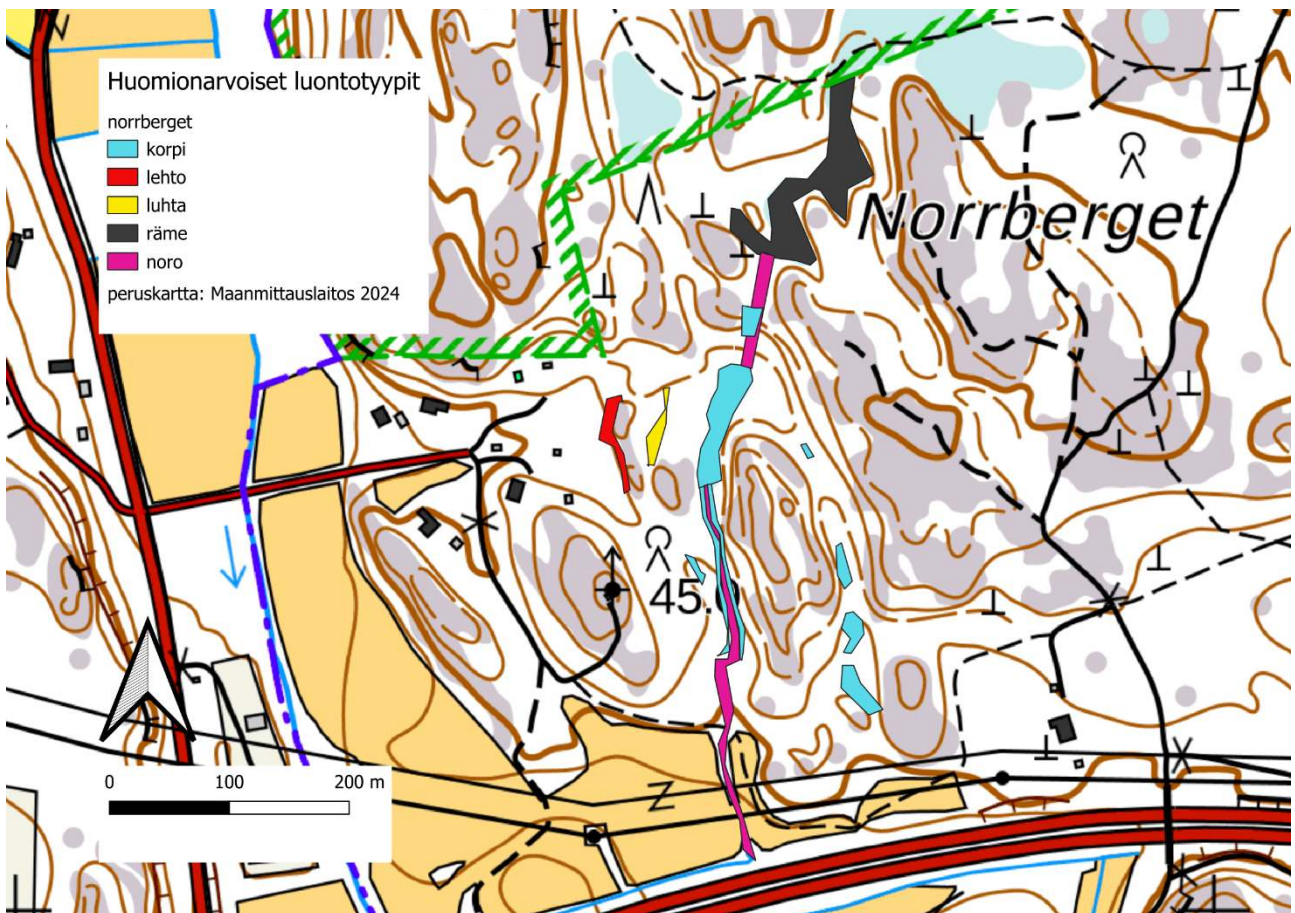
Epävarmuustekijät

Kartoituksiin käytettiin yksi maastopäivä. Jos aikaa olisi käytetty enemmän, olisi huomionarvoisia havaintojakin saattanut löytyä enemmän.

Kartoituksen suorittajalla ei ole vankkaa osaamista jäkälien ja kääpien suhteen, minkä vuoksi huomionarvoisia jäkäliä ja kääpiä on saattanut jäädä havaitsematta.

Tulokset – huomionarvoiset luontotyytit

Kartoitusalueelta löydettiin useita huomionarvoisia luontotyyppieitä, joiden sijainnit kartalla on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Huomionarvoiset luontotyytit kartalla.

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto alueelta löydetystä huomionarvoisista luontotyypeistä.

Luontotyyppi	Uhanalaisuus	Lakistatus	METSO
tuore keskiravinteinen lehto	VU	luontodirektiivi	I-luokka
varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	VU		II-luokka
varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas	NT		I-luokka
varttunut kuivahko kangas	EN		III-luokka
ruohokorpi	EN	luontodirektiivi	I-luokka
saraluhta	DD	luontodirektiivi	
havumetsävyöhykkeen noro	DD	vesilaki	
metsäkortekorpi	EN	luontodirektiivi, vastuuluontotyyppi	I-luokka
kangaskorpi	CR	vastuuluontotyyppi	I-luokka
sararäme	EN	luontodirektiivi, metsälaki	

Alla on kuvattu kartoitusalueen huomionarvoiset luontotyypit sekä METSO-kohteet. Alueen metsät ovat pääasiassa METSO II -luokkaan kuuluvaa havupuuvaltaista tuoretta kangasmetsää. Lisäksi METSO II -luokkaan kuuluvaa havupuuvaltaista lehtomaista kangasta ja METSO III -luokkaan kuuluvaa kuivahkoa kangasta esiintyy runsaasti.

Kohde rajautuu eteläosissaan peltoalueeseen. Peltojen ja metsän välissä kulkee polku, jonka varrella on tuoretta keskiravinteista lehtoa (kuvat 3 ja 4). Alueella kasvaa runsaasti ruohoja, kuten sananjalkaa, kieloa, valkovuokkoa, ahomansikkaa, mäkitervakkoa, niittyleinikkiä, särmäkuismaa, nurmipiippoa, kalvassaraa, nuokkuhelmikkää, koiranheinää sekä nurmitädykettä. Pensaskeroksessa kasvaa vadelmaa ja katajaa. Lehtipuut ovat vallitsevia, ja niitä kasvaa useita eri lajeja (vaahtera, haapa, pihlaja, koivu, raita, tuomi). Seassa kasvaa mäntyä ja kuusta. Puusto on melko nuorta, lahoppuuta esiintyy hieman, noin kaksi kuutiota hehtaarilla. Pellon läheisyys aiheuttaa reunavaikutusta, mikä voi vaikuttaa kehdon luonnontilaisuuteen. Lehtipuuvallisuuden ja lehdoille tyypillisen lajistollisen monimuotoisuuden ansiosta lehto kuuluu METSO II-luokkaan. Tuoreet keskiravinteiset lehdot ovat vaarantunut (VU) luontotyyppi ja ne sisältyvät luontodirektiivin luontotyyppiin lehdot (9050).

Kuva 3. Tuoretta keskiravinteista lehtoa polun varrella.

Kuva 4. Tuoretta keskiravinteista lehtoa polun varrella.

Polun varren lehto vaihtuu tuoreeksi kankaaksi (kuvat 5, 6, 7, 8). Puusto on eri-ikäisrakenteista sekametsää. Alueella kasvaa mäntyä, kuusta, koivua, pihlajaa ja haapaa. Kenttäkerroksessa mustikka on vallitseva, myös sananjalka on runsas. Lisäksi kasvaa muun muassa kieloa, nurmilauhaa, oravanmarjaa, metsätähteä ja kevätpiippoa. Puusto on pääasiassa melko nuorta, joitakin järeitä yksilöitä kasvaa joukossa. Lahopuuta on melko niukasti, noin 2-3 kuutiota hehtaarilla. Paikoitellen lahopuuta esiintyy enemmän, noin 5-7 kuutiota hehtaarilla. Suurin osa lahopuusta on iäkästä ja pitkälle lahonnutta. Myös vanhoja lahokantoja on melko runsaasti. Lahopuun määrän vuoksi metsä kuuluu METSO II -luokkaan. Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat on vaarantunut (VU) luontotyyppi.

Kuva 5. Tuoretta kangasmetsää.

Kuva 6. Tuoretta kangasmetsää.

Kuva 7. Tuoretta kangasmetsää.

Kuva 8. Tuoretta kangasmetsää.

Noraa lähestyttäessä lehtomaisuutta indikoiva kasvillisuus lisääntyy, ja metsä vaihtuu lehtomaiseksi kankaaksi. Saniaisia on runsaasti, kuten sananjalkaa, hiirenporrasta ja metsäalvejuurta. Muitakin ruohoja kasvaa runsaasti, kuten nuokkuhelmikkää, jänönsalaattia ja kieloa. Pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa ja korpipaatsamaa. Lehtipuut (vaahtera, tammi, koivu, pihlaja) ovat vallitsevia. Puusto on pääasiassa melko nuorta, noin 40–80-vuotiasta. Lahopuuta on runsaasti, yli 10 kuutiota hehtaarilla (kuvat 9, 10, 11, 12). Suurin osa lahopuusta on pitkälle lahonnutta. Lahopuun runsauden vuoksi metsä kuuluu METSO I -luokkaan. Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat ovat silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi.

Kuva 9. Lehtomaista kangasmetsää, jossa myös lahoppuuta.

Kuva 10. Lehtomaista kangasmetsää, jossa pitkälle lahonnutta lahopuuta.

Kuva 11. Lehtomaista kangasmetsää, jossa pitkälle lahonnutta lahopuuta.

Kuva 12. Lehtomaista kangasmetsää, jossa runsaasti lahopuuta.

Kallioiden päällä on kuivahkoa kangasta ja kalliometsää(kuva 13), jossa kasvillisuus on huomattavasti niukempaa kuin kallioita ympäröivissä tuoreissa ja lehtomaisissa kankaissa. Kallioalueilla puolukka ja mustikka ovat vallitsevia, lisäksi kasvaa metsälauhaa, metsätähteä ja kanervaa. Pohjakerroksessa poronjäkälät ovat runsaita. Mänty on valtapuuna, kuusta kasvaa seassa. Puusto on eri-ikäisrakenteista, iso osa puista on järeitä ja noin 120–150-vuotiaita. Lahopuuta on melko niukasti, noin 2-3 kuutiota hehtaarilla. Lahopuun niukkuuden, mutta puuston iäkkyyden vuoksi metsät kuuluvat METSO II -luokkaan. Varttuneet kuivahkot kankaat ovat erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi ja kalliometsät silmälläpidettävä (NT).

Kuva 13. Kuivahkoa kangasmetsää kallion päällä.

Noron varrella on pienialainen, hieman kuivahtanut ruohokorpi (kuva 14). Korpirahkasammal vallitsee pohjakerroksessa. Mättäillä kasvaa saniaisia (hiirenporras, metsäalvejuuri), kieloa ja vadelmaa. Painanteissa rahkasammalen lisäksi kasvaa terttualpia. Puusto on koivuvaltaista, lisäksi kasvaa kuusta ja pihlajaa sekä virpapajua. Luonnontilaisen vesitalouden vuoksi korpi kuuluu METSO I -luokkaan. Ruohokorvet ovat erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi ja ne sisältyvät luontodirektiivin luontotyyppiin puustoiset suot (91D0).

Kuva 14. Ruohokorven kasvillisuutta.

Alueen länsiosassa on avosuoalue, tyypiltään saraluhtaa (kuva 15). Luhta on niukkalajinen, vesisara ja haprarahkasammal ovat vallitsevat lajit. Luhdan reunoilla kasvaa virpajua. Luhdan itäreuna vaihtuu kapeaksi isovarpurämeeksi, muutoin tuore kangasmetsä ympäröi luhta-aluetta. Avoluhtat ovat puutteellisesti tunnettu (DD) luontotyyppi ja ne sisältyvät luontodirektiivin luontotyyppiin vaihtumissuot ja rantasuot (7140).

Kuva 15. Saraluhtaa.

Kartoitusalueen länsiosassa on tuore keskiravinteinen lehto. Lehto sijaitsee osittain kallion rinteessä ja osittain rinteiden alapuolella. Lehto rajautuu länsipuoleltaan asuinkiinteistöön ja itäpuoleltaan kallion päällä olevaan tuoreeseen kangasmetsään. Pensaskerroksessa pähkinäpensas on runsas (kuva 16), lisäksi kasvaa korpipaatsamaa, lehtosaarnia ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa kasvaa muun muassa hiirenporrasta, karhunputkea, valkovuokkoa, nuokkuhelmikkää, haisukurjenpolvea, metsäorvokkia, käenkaalia, jänönsalaattia, kyläkellukkaa, lehtohorsmaa, kalliokieloa, keltamoaa, koiranputkea, sananjalkaa ja nokkosta. Lehtipuut ovat vallitsevia, ja niitä on useaa eri lajia: haapaa, vaahteraa, tuomea ja pihlajaa. Puusto on pääasiassa melko nuorta, noin 40–60-vuotiasta. Lehdon haavat ovat järeitä (kuva 17). Lahopuuta on melko niukasti, noin 2–3 kuutiota hehtaarilla. Lehtipuuvaltaisuuden, jalojen lehtipuiden ja lehdoille tyypillisen lajistollisen monimuotoisuuden vuoksi lehto kuuluu METSO II -luokkaan. Tuoreet keskiravinteiset lehdot ovat vaarantunut (VU) luontotyyppi ja ne sisältyvät luontodirektiivin luontotyyppiin lehdot (9050).

Kuva 16. Tuoretta keskiravinteista lehtoa, jossa runsaasti pähkinäpensaita ja saniaisia.

Kuva 17. Kookkaita haapoja, lahpuuta sekä runsaasti vaahteraa lehdossa.

Kartoitusalueen länsiosassa on noron uoma (kuva 18). Kartoitusaikana uoma oli kuiva, mutta uoman pohja oli kasvion, mikä viittaa siihen, että vesi virtaa uomassa johonkin aikaan vuodesta. Noro alkaa korpialueelta ja on mutkitteleva, joten noroa voi pitää luonnontilaisena. Kartoitusalueen ulkopuolella noro yhdistyy ojituksiin. Havumetsävyöhykkeen norot ovat puutteellisesti tunnettu (DD) sekä vesilailla suojeltu luontotyyppi. Noron ympäristö on ruohokorpea (kuva 19). Korpikasvillisuus rajoittuu pääasiassa vain noron uoman reunoille, mutta paikoitellen se ulottuu myös muutamien metrien etäisyydelle uomasta muodostaen pienialaisia korpilaikkuja. Pohjakerroksessa korpilahkasammal on vallitseva. Kenttäkerroksessa kasvaa metsäalvejuurta, terttualpia ja suo-orvokkia. Pensaskerroksessa kasvaa korpipaatsamaa. Noron varrella puusto on melko nuorta, mutta itse uomassa sekä uoman varrella on runsaasti pitkälle lahonnutta lahpuuta, yli 10 kuutiota hehtaarilla. Luonnontilaisen vesitalouden vuoksi korpi kuuluu METSO I -luokkaan. Ruohokorvet ovat erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi ja ne sisältyvät luontodirektiivin luontotyyppiin puustoiset suot (91D0). Lähellä kartoitusalueen rajaa noron ympäristö vaihettuu korvesta lehtomaiseksi kankaaksi (kuvat 20, 21), joka on kasvillisuudeltaan samanlaista kuin edellä kuvaillussa lehtomaisessa kankaassa.

Kuva18. Kuivunut noron uoma.

Kuva 19. Kuivunut noron uoma ja ruohokorpea.

Kuva 20. Lehtomaista kangasmetsää noron varrella.

Kuva 21. Lehtomaista kangasmetsää noron varrella.

Kartoitusalueen länsiosassa sijaitsevan noron pohjoispäässä on pienialainen metsäkortekorpi (kuva 22). Pohjakerroksessa korpilahkasammal muodostaa yhtenäisen kasvuston. Kenttäkerroksessa metsäkorte on vallitseva, lisäksi kasvaa tervtulpia, pallosaraa, tupasvillaa ja kurjenjalkaa. Mättäillä kasvaa mustikkaa. Pensaskerroksessa kasvaa virpajua. Puusto on kuusi- ja koivuvaltaista ja melko nuorta. Lahopuuta on melko runsaasti (kuva 23). Luonnontilaisen vesitalouden vuoksi korpi kuuluu METSO I -luokkaan. Metsäkortekorvet ovat erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi ja ne sisältyvät luontodirektiivin luontotyyppiin puustoiset suot (91D0) sekä vastuuluontotyyppiin kangas- ja aitokorvet.

Kuva 22. Metsäkortekorpea.

Kuva 23. Metsäkortekorpea, jossa myös melko runsaasti lahoppuuta.

Edellä mainitun korven pohjoispuolella on pienialainen kangaskorpilaikku (kuva 24). Korpilaikun alueella kasvaa kangasmetsän lajistoa, kuten pallosaraa, mustikkaa, metsälauhaa, metsätähteä ja puolukkaa. Lisäksi kenttäkerroksessa kasvaa hieman maariankämmeekkää. Pohjakerroksessa korpirahkasammal kasvaa melko yhtenäisesti. Puusto koostuu nuorista koivuista, kuusista, haavoista ja pihlajista. Luonnontilaisen vesitalouden vuoksi korpi kuuluu METSO I -luokkaan. Kangaskorvet ovat äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi ja ne sisältyvät vastuuluontotyyppiin kangas- ja aitokorvet.

Kuva 24. Pienialainen kangaskorpilaikku.

Edellä mainitun korven läpi kulkee kuivunut noron uoma (kuvat 25, 26). Uoman pohja on kasvuton, mikä voi viitata siihen, että johonkin aikaan vuodesta uomassa virtaa vettä. Uoma alkaa kartoitusalueen pohjoisreunassa sijatsevalta suolta ja päättyy edellä kuvattuun metsäkortekorpeen. Uoman syvyys vaihtelee ja uoma mutkittelee. Näiden syiden vuoksi noroa voi pitää luonnontilaisena. Havumetsävyöhykkeen norot ovat puutteellisesti tunnettu (DD) sekä vesilailla suojeltu luontotyyppi.

Kuva 25. Kuivunutta noron uomaa.

Kuva 26. Kuivunutta noron uomaa.

Kartoitusalueen pohjoisreunassa kansallispuiston rajalla on luonnontilainen avosualue, tyypiltään sararämettä (kuva 27). Luhtavilla on valtalajina kenttäkerroksessa, lisäksi kasvaa vesisaraa ja isokarpaloa. Pohjakerroksessa valtalajina on sararahkasammal. Suon reunat ovat isovarpurämettä, josta se edelleen vaihetuu kuivahkoksi kangasmetsäksi. Sararämeet ovat erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi ja ne sisältyvät luontodirektiivin luontotyyppiin puustoiset suot (91D0). Lisäksi suoalue sisältyy metsälain erityisen tärkeään elinympäristöön vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot.

Kuva 27. Sararämettä.

Noron itäpuolella, kahden kallion välissä on useita pienialaisia kangaskorvipainanteita (kuvat 28, 29). Jokaisessa näissä painanteissa kasvillisuus on samankaltaista. Korpilahkasammal vallitsee pohjakerroksessa, lisäksi kasvaa korpikarhunsammalta. Kenttäkerroksessa kasvaa pallosaraa, mustikkaa, puolukkaa, metsäalvejuurta, hiirenporrasta, metsäkortetta ja rätvänää. Pensaskerroksessa kasvaa virpapajua ja korpipaatsamaa. Puusto on kuusivaltaista ja noin 60–80-vuotiasta. Kahdessa eteläisimmässä korvipainanteessa on hyvin vanhoja metsätyökoneen jälkiä, mikä on saattanut vaikuttaa näiden korvipainanteiden vesitalouteen. Luonnontilaisen kaltaisen vesitalouden vuoksi korvet kuuluvat METSO I-luokkaan. Kangaskorvet ovat äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi ja ne sisältyvät vastuuluontotyyppiin kangas- ja aitokorvet.

Kuva 28. Kangaskorpiainanne.

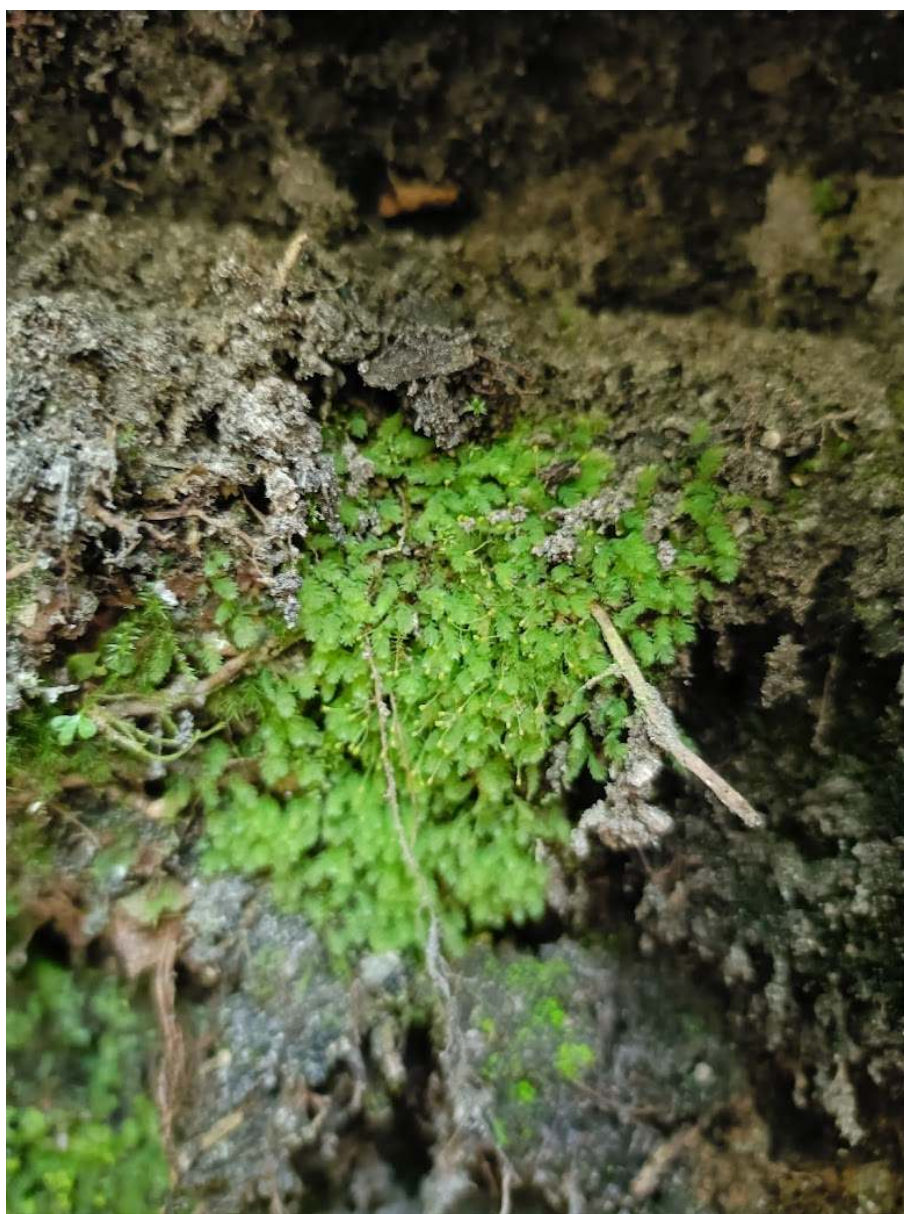

Kuva 29. Kangaskorppipainanne.

Tulokset - huomionarvoiset lajit

Noron länsipuolelta löydettiin useita huomionarvoisia lajeja. Alueelta löydettiin aarnisammalta (kuva 30), lahokaviosammalta (kuva 31), tervakääpää, kuusennokipielusta (kuva 32), korkkikerroskääpää (kuva 33) ja saarnia. Lajihavainnot on merkitty laji.fi-tietokantaan. Alla olevassa taulukossa on lueteltu huomionarvoiset lajit ja niiden uhanalaisuusluokitukset.

Laji	Uhanalaisuus	Muuta
aarnisammal - <i>Schistostega pennata</i>	VU	
lahokaviosammal - <i>Buxbaumia viridis</i>	EN	
tervakääpä - <i>Ischnoderma benzoinum</i>	LC	luontoarvolaji
kuusennokipielus - <i>Camarops tubulina</i>	VU	
korkkikerroskääpä - <i>Yuchengia subacida</i>	NT	vanhan metsän indikaattori
saarni – <i>Fraxinus excelsior</i>	NT	

Kuva 30. Uhanalaista aarnisammalta tuulenskaatojuurakossa.

Kuva 31. Lahokanto, jolta löytyi uhanalaista lahokaviosammalta.

Kuva 32. Uhanalaista kuusenokipielusta lahonneessa kuusen rungossa.

Kuva 33. Silmälläpidettävää korkkikerroskääpää.

Lajitietokeskuksen aineistojen mukaan alueelta on vuonna 2018 tehty havaintoja sitruunakäävästä, korkkikerroskäävästä ja salokäävästä. Näistä lajeista vain korkkikerroskääpää löydettiin tässä kartoituksessa.

Johtopäätökset ja suositukset

Kartoitusalueelta löytyi lukuisia huomionarvoisia vesistö-, metsä- ja suokohteita. Kartoitusalueella on kaksi vesilain suojelemaa ojittamatonta noroa. Metsäkeskuksen kartoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä on alueella yksi. Luontodirektiivin liitteeseen I kuuluvia luontotyypppejä löydettiin 5. Lisäksi alueelta löytyi kaksi vastuuluontotyyppiä. Etelä-Suomen uhanalaisuusluokittelun mukaisia uhanalaisia kohteita löydettiin seitsemän. Useimpien kohteiden lakistatuksissa on päällekkäisyyksiä, eli kohde saattaa samanaikaisesti olla esimerkiksi uhanalainen ja metsälakikohde sekä kuulua luontodirektiiviin.

Lisäksi suurin osa kartoitusalueen metsistä kuuluu joko METSO I- tai II-luokkaan. Alueen metsät ovat huomattavan sekapuustoisia, minkä lisäksi lahoppuuta esiintyy runsaasti. Myös puusto on paikoitellen iäkästä. Nämä kaikki ovat merkittäviä, metsän suojeluarvoa nostavia tekijöitä.

Kartoitusalueelta löydettiin havaintoja useasta uhanalaisesta ja vanhan metsän indikaattorilajista: aarnisammalesta, lahokaviosammalesta, tervakäävästä, kuusenokipieluksesta, korkkikerroskäävästä ja saarnista.

Kartoitusalue sijaitsee aivan Sipoonkorven kansallispuiston rajalla. Tämä lisää suojeluarvoa, sillä jos kartoitusalue suojeltaisiin osana kansallispuistoa, saataisiin aikaan yhtenäisempi ja laajempi luonnonsuojelualue. Tämä olisi tärkeää, sillä metsäalueiden pirstoutuminen heikentää luontoarvoja ja on haitaksi ekosysteemeille.

Edellä mainittujen luontoarvojen sekä Sipoonkorpeen kytkeytymisen johdosta koko metsäaluetta esitetään suojeltavaksi.

Lähteet

Eurola, S., Huttunen, A., Kaakinen, E., Saari, V., Salonen, V., Kukko-oja, K. 2015. *Sata suotyyppiä: Opas Suomen suokasvillisuuden tuntemiseen*. Oulun yliopisto, Thule-instituutti.

Karttaselain. <https://app.karttaselain.fi/>

Luontotyyppien punaisen kirjan verkkopalvelu. 2018. Suomen ympäristökeskus. <https://luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#/>

Metsäkeskus. 2025. E erityisen tärkeät elinympäristökuviot-karttapalvelu. <https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=a29ae4c4eb7240f0895d4ff93f04df1c>

Metsälaki (1093/1996 § 10).

Hotanen, J., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A., Tonteri, T. 2021. *Metsätyypit: Kasvupaikkaopas* (2. painos.). Tapio.

Paikkatietoikkuna. <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>

Suomen lajitietokeskus. laji.fi

Vesilaki(587/2011).